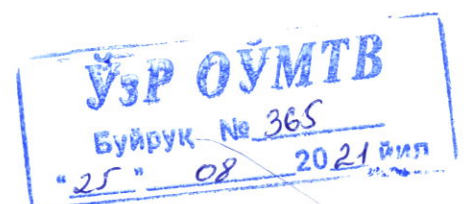

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

61040100 –Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти)
бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат транспорт университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил «24» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил «25» 08 даги 365 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий коидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>6104100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи</i>	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	<i>61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> Малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.....	4
1.2.1.	<i>61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2.	<i>61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3.	<i>61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	<i>61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	<i>61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши</i> бўйича бакалаврларнинг компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1.	Умумий компетенциялар.....	6
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
	Библиографик маълумотлар.....	8
	Келишув варағи.....	9

1. 61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

61040100– Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги ва сиртки таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1.Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти)** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2.Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш ва учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор - ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1 61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

61040100–Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) – “Транспорт хизматлари” таълим соҳасига оид таълим йўналиши бўлиб, у халқаро тажрибаларга мувофиқ барча транспорт турларида юк ва йўловчиларни ташишни ташкил этиш, сифатли транспорт хизматларини кўрсатиш, транспорт оқимларини интеллектуал технологиялари асосида хавфсиз ҳаракатланишини ташкил этиш, юкларни оптимал маршрутлар билан қисқа муддатда манзилига етказиш, транспорт тизимларида барча логистик жараёнларни самарали ташкил этиш ва уни бошқаришга йўналтирилган инсон фаолияти воситалари, усуллари ва йўллари мажмуини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолияти соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар мумкин.

1.2.2. 61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- барча турдаги (автомобиль, темир йўл ва ҳаво) транспорт воситалари;

- мулкчиликнинг барча турдаги транспорт ва логистик корхоналари;
- халқаро магистралларда юк ва йўловчиларни ташишга мўлжалланган юк ташиш терминаллари;

- логистика марказлари;
- транспорт департаментлари;
- илмий, илмий-тадқиқот ташкилотлари ва муассасалари;
- транспорт ташкилоти ва корхоналарида замонавий бошқарув тизимини ташкил этиш, ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, меҳнатни рағбатлантириш жараёнлари;

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

61040100 – *Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти)* таълим йўналиши бўйича бакалаврият битирувчилари педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин, профессионал таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитиш бўйича педагогик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқига эга бўлади. Бакалавриятнинг касб таълими йўналишлари бундан мустасно.

1.2.3. 61040100– Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бакалаврларнинг касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув.
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш;
- ахборот-таҳилий фаолият;
- илмий-тадқиқот фаолияти;
- тадбиркорлик.

1.2.4. 61040100 – Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти) таълим йўналиши бакалаврларнинг касбий вазифалари:

61040100 – *Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти)* таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- транспорт логистикасининг асосий тамойилларини қўллаш;
- барча (автомобиль, темир йўл ва ҳаво) транспорти воситалари ишини ташкил этиш ва бошқариш;

- юк ташишда логистиканинг замонавий хизмат турларидан фойдаланиш;
- барча турдаги транспорт ишига тезкор раҳбарлик қилиш;
- барча турдаги транспортда юк ва йўловчиларни ташиш ишларини ташкил этиш;
- юкларни ортиш ва тушириш ишларини ташкил этиш;
- ташиш жараёнида фойдаланиладиган транспорт ва техника воситаларини танлаш;

- турли транспорт корхоналарининг, логистик марказларнинг, юк терминалларининг, контейнер майдонларининг ишини ташкил этиш;

- барча турдаги транспортда юк ташишнинг ягона технологик жараёнларини ишлаб чиқиш;

- транспорт воситалари ҳаракати графигини ишлаб чиқиш ва унинг бажарилишини назорат қилиш;

- ташиладиган юкларнинг сифатли сақланишини таъминлаш;

- транспорт оқимларининг хавфсиз ҳаракатланишини интеллектуал технологиялар ёрдамида ташкил этиш ва бошқариш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида логистик жараёнларини назорат қилиш;
- транспорт хизматларини кўрсатиш корхоналарига инвестицияларни жалб қилиш механизмларини қўллаш, инвестицион лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва бошқариш.

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- ташиш жараёнларини ташкил этиш учун транспорт корхоналарининг ташқи ва ички муҳити омиллари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;
- қарор қабул қилиш, логистик жараёнларини режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, корхоналарнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;
- транспорт кохонасининг ички ҳужжат айланиши тизимини ишлаб чиқиш ва бошқариш, ташкилотлар фаолиятининг турли кўрсаткичлари бўйича маълумотлар базасини юритиш;
- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;
- транспорт оқимлар ҳаракатини интеллектуал-ахборот технологиялар асосида ташкил этиш ва бошқариш;
- бошқарув қарорларининг самарадорлигини баҳолаш.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва марказларда барча транспорт турларида юк ва йўловчиларни ташишларни ташкил этиш бўйича илмий-тадқиқот ишларини амалга оширишда қатнашиш;
- хўжалик юритувчи субъектларни транспорт тизими фаолиятини таъминлашга бағишланган мамлакатдаги ва хорижий давлатлардаги фан-техника ютуқлари, махсус адабиётлар ва бошқа илмий-техник ахборотларни ўрганиш ва тизимлаштириш;
- транспорт тизимларнинг самарали фаолиятини таъминлаш борасидаги муаммоли мавзулар бўйича ахборотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш ишларини амалга ошириш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларни логистик жараёнларга татбиқ этиш.

Тадбиркорлик фаолиятида:

- логистик жараёнларида янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- транспортда бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 61040100 – *Транспорт логистикаси (автомобиль транспорти)* таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат транспорт сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;

- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллаш билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллаш билиши, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- мамлакат транспорт тизимида кирувчи асосий транспорт турларининг ўзига хос хусусиятлари билан таништириш, транспорт турлари асосий иш кўрсаткичларини ҳисоблашни билиш;
- ҳар хил транспорт турларидан фойдаланишнинг асосий иш кўрсаткичлари, шаҳар, саноат ва магистрал транспорт турларининг техник-иқтисодий тавсифи, транспортда илм-фан, экология ва хавфсизлик ўзаро ёндашувининг муаммолари ва шаклларини ўрганиш;
- юк ва йўловчиларни ташиш технологиялари, транспорт-логистик тизимларини бошқариш, оғир операциялари ва ортиш-тушириш техник воситаларини танлаш, халқаро ташишларни ташкил этиш;
- ИНКОТЕРМС-2010 қоидалари, мультимодал ташувлар, ташишларнинг терминал ва контрейлер тизимларини билиш;
- Роудрейлер ташишлар ва махсус контейнерларда ташишни ташкил этиш;
- математик моделлаштириш орқали автотransпорт ва темир йўл транспорти корхоналаридаги транспорт воситаларидан самарали фойдаланиш ва иқтисодий-математик усулларни қўллаб ташиш жараёнларини оптималлаштириш масалаларини ечиш;
- ташиш хавфсизлиги ва сифатини таъминлаш, ташиш жараёнини истеъмолчи эҳтиёжларига мослаштириш ҳамда унинг харажатларини камайтириш, ташишга оид хизмат турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш;
- Вена конвенциялари, Женева Кенгаши ва халқаро кенгашлар қабул қилган шартномаларнинг талаблари ва Ўзбекистон Республикасининг ҳаракат хавфсизлиги тўғрисидаги Қонуни асосида автомобилларда юк ва йўловчиларни ташиш жараёнларида ҳаракат хавфсизлигини ташкил этишни билиш;
- ташишларни ташкил этиш ва турли хил транспортлар хизматидан фойдаланишда интеллектуал тизимлари тизимлари ҳамда GPS ва ГЛОНАСС тизимлари тўғрисида назарий ва амалий билимларга эга бўлиш;
- ташқи иқтисодий фаолиятда мультимодал ва интермодал ташувларда иштирок этувчи транспорт турлари, ташқи иқтисодий фаолиятда транспорт таъминоти; халқаро ташувларда транспорт турлари томонидан бажариладиган транспорт операциялари ҳақида назарий ва амалий билимларга эга бўлиш;
- юк ташиш жараёнини ташкил этиш ва транспорт воситаларини танлаш, ортиш-туширишни замонавий механизмлар ёрдамида ташкил этиш ва юкларни ташишда жаҳон илғор интеллектуал технологияларини профессионал даражада билиш;
- барча транспорт воситаларида йўловчиларни шаҳар, шаҳар атрофи, шаҳаралараро ва халқаро йўналишларида ташиш жараёнларини ташқи қилишни билиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модул, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳалари, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалаврият дастури), профил, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, автомобиль транспорти воситаси ва унинг тузилиши; автомобиль транспорти воситалари; логистик таъминот; автомобиль транспорти корхоналари; юк терминаллари; транспорт тизими; транспорт узеллари; моддий оқимлар; юк ташиш ҳажми; юк обороти; транспорт воситаси иш унуми; юк ортиш-тушириш ишлари; йўловчилар оқими; йўналишлар тизими; йўналишлар тармоғи; автовокзал; автостанция; транспорт узеллари, транспорт турларидан фойдаланиш қоидалари; логистик тамойиллар; логистик тизимлар; омборлар; захира; автомобиль транспорти иқтисодиёти ва менежмент; автотранспортда бошқарув тизимлари; транспорт-логистик тизимлар; ахборот тизимлари; интеллектуал транспорт тизимлари; логистик марказ; эркин иқтисодий ҳудуд.

